

PORT
PAYÉ
HELLAS

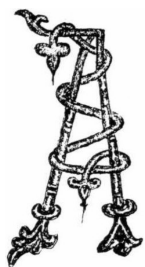

'Ελεύθερη πληροφόρηση

ΔΕΛΤΙΟ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ: 'Ο Μητροπολίτης 'Αττικής και Μεγαρίδος ΝΙΚΟΛΗΜΟΣ
'Αριθμός φύλλου 234 1-16 Αυγούστου 2008

'Ανώμαλη προσγείωση

λλα τά όράματα, πού φωτίζει ή έλίτ τοῦ «προοδευτικοῦ» ξεφαντώματος, ἄλλοι οἱ πόθοι, πού ἐμπορεύεται τό πολιτικό καί οἰκονομικό παρασκήνιο καί... ἄλλες οἱ ἐμπειρίες, πού εἰσπράττει ὁ μέσος ἄνθρωπος κατά τήν καθημερινή του βιοπάλη. Καρφώνοντας τό βλέμμα στά πολύχρωμα, φανταχτερά πόστερς τῆς σύγχρονης «προοδευτικῆς» νομενκλατούρας, μπαίνουμε στό κλίμα τῆς μέθης καί στόν ἴλιγγο τῆς ἔπαρσης. Μᾶς συνεπαίρνει ὁ πλαστός ἐνθουσιασμός ὅτι, σάν ἄτομα καί σάν κοινωνικό σύνολο, ἔχουμε ξεπεράσει τά μέτρα τῆς σχετικότητας καί ἔχουμε ἀνοικτεῖ σέ πολύ προωθημένα μοντέλα ἀνθρωπιστικῆς ἀνάπτυξης. Καί ἡ φαντασία μας τρέχει καί ὀραματίζεται τό «αὔριο» καί τό «μεθαῦριο» κάτι σάν ἄγγιγμα καί σά γεύση τῆς θεϊκῆς πανσοφίας καί παντοδυναμίας. Στήνουμε τό εἶδωλο τοῦ ὑπεράνθρωπου καί τό λιβανίζουμε. Συστέλλοντας, ὅμως-ἔστω καί πρός στιγμή-τό ὄνειροπόλημα, μπαίνουμε, ἀπότομα καί βίαια, στή σκοτεινιά τῆς πεζῆς καί καταθλιπτικῆς καθημερινότητας. Καί νοιώθουμε νά πνίγει τά σωθικά μας ἡ πικρία καί ἡ ἀπογοήτευση.

Καιρό τώρα, προσπαθῶ νά φωτογραφήσω, μαζί σας, τά «προοδευτικά» κινήματα τῆς ἐποχῆς μας καί νά ἀναλύσω, σέ μιά στήλη, τά ἐφευρήματα τῆς διαφήμισης καί, σέ δεύτερη, τά ἐναλλακτικά βιώματα τῶν ὑπάρξεών μας. Καί, καθῶς μελετῶ τά δεδομένα, τή μονοκόμματη, πλαστική προπαγάνδα καί, παράλληλα, τόν προσωπικό μου στεναγμό καί τούς καυτούς στεναγμούς τῶν συνοδοιπόρων μου, ὁ ὀρίζοντας θολώνει καί ἡ ἀνάσα τῆς «προοδευτικῆς» ἐποχῆς καταντᾷ ἀγκομάχημα.

Προσωπική μου ἄποψη, ἐνισχυμένη καί παγιωμένη ἀπό μακρά παρακολούθηση τῶν ἐξελικτικῶν φάσεων τῆς πολιτιστικῆς μας ἀνάπτυξης, εἶναι πῶς ἡ φανταχτερή, ἐμπορευματική διαφήμιση δέν εἰκονίζει, μέ πιστότητα καί εὐσυνειδησία, τά φτερουγίσματα τῆς προόδου καί τά πωγυρίσματα τῶν ἀποτυχιῶν, πού βιώνει, σήμερα, ἡ εὐρύτατη ἀνθρώπινη οἰκογένεια. Τά «σύν» καί τά «πλήν» τῶν ἀναπτυξιακῶν καί «προοδευτικῶν» τῆς ἐπιδόσεων. Ἐπενδύει τήν πρᾶμᾶτια τῆς μέ χρυσές ἐλπίδες. Καί παρατάει τό θύμα τῆς, μόλις τό ἀντικρῦσει, σωριασμένο. στήν ἄκρη τοῦ δρόμου.

Η δεύτερη ἐκτίμησή μου, πού τήν ἀποκρυσταλλώνω, κοινωνώντας στή χαρά καί στή θλίψη τῶν διπλανῶν μου, εἶναι, πῶς ἡ ζωή ἐκδιπλώνεται καί ὀλοκληρώνεται ὡς ἄθλημα. Τήν ἀνθρώπινη ψυχή δέν τή γεμίζει καί δέν τήν καταξιώνει ἡ βριτρίνα. Τήν ἀναδεικνύει ὁ ἀγώνας. Καί, προπαντός, ἡ ὑπέρβαση τῶν μικροτήτων, πού τροφοδοτεῖ τό ψιλικατζίδικο τῆς ἀνώριμης «προοδευτικότητας».

Γιά νά μή μακρηγορῶ, δίνοντας τήν ἐντύπωση, ὅτι ἐκφράζω μόνο τά δικά μου βιώματα ἢ, ἔστω, τά βιώματα μιᾶς περιορισμένης μερίδας τῆς εὐρύτατης ἀνθρώπινης κοινότητάς μας, θά παρακαλέσω τούς ἀγαπητούς ἀναγνώστες μου νά ρίξουν μιά γρήγορη ματιά στήν εἰδησεογραφία τῶν μέσων τῆς μαζικῆς μας ἐνημέρωσης. Στόν καθημερινό Τύπο, πού φωτογραφίζει καί σχολιάζει τήν ἐπικαιρότητα. Στά ὀρθάνοιχτα παράθυρα τῶν τηλεοπτικῶν καναλιῶν μας, πού σαλπίζουν «στεντορεία τῆ φωνῆ» τά κοινότυπα ἢ πρωτότυπα σκάνδαλα. Στό Κοινοβούλιό μας, πού ὁμολογεῖ τήν ἐκτεταμένη πανώλη τῆς διαφθορᾶς καί συστέλλεται «αἰδημόνως», ὅταν προκαλεῖται νά τήν ἀναχαιτίσει. Στίς αἴθουσες τῶν Δικαστι-

ρίων, πού αναδίδουν τήν ὁσμή τῆ καθολικῆς σήψης. Στήν ἀρνητικά ἀποκρυσταλλωμένη κοινή μας γνώμη, πού κατορθώνει νά εἰσχωρεῖ, μέ τεχνάσματα εὐρηματικά, στά κρυσφύγετα τῶν ἐνόχων, πού δικάζει καί καταδικάζει, πρὶν ἀπό τή θεσμοθετημένη Δικαιοσύνη, τούς καταχραστῆς τῆς λαϊκῆς ἐμπιστοσύνης καί τούς προδότες τῆς ἀνθρωπιᾶς καί ἀπλώνει ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη γῆς τή μελαγχολική πεποίθηση, πώς «πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα ἠχρειώθησαν, οὐκ ἔστι ποιῶν χρηστότητα, οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός» (Ψαλμ. 14' 3).

Η ἐμπειρία τῆς ἀπλωμένης, τῆς γενικευμένης διαφθορᾶς ἀποτελεῖ, σήμερα, κοινό μας θησαύρισμα. Κανένας δέ θά βρεθεῖ νά τήν ἀμφισβητήσῃ. Καί κανένας δέ θά βρεῖ τήν ἀντιοχή νά τήν ὑποστηρίξῃ. Καί τό ἐρώτημα, τό καυτό ἐρώτημα: Ὑπάρχει ἄνθρωπος, μέ σῶες τίς φρένες, πού θά τολμήσῃ νά ταυτίσῃ τή διαφθορά μέ τήν πρόοδο; Ὑπάρχει ἐκεῖνος, πού θά ἀντέξῃ τήν ἀποθητική δυσσομία τῶν διαφθαρμένων κοινωνιῶν μας, πού θά συμφιλιωθεῖ μέ τήν καταγιμιστική εἰσβολή τῶν παράγωγων τῆς διαφθορᾶς στήν καθημερινότητά μας καί θά ἀναπαυτεῖ μέ τήν κονκάρδα τῆς προοδευτικότητας, πού οἱ διαφθαρμένοι ἴσαμε τό κόκκαλο κομπιναδόροι κρεμοῦν σιό στήθος του;

Ο λα αὐτά τά ἐκφυλιστικά φαινόμενα δέ μαρτυροῦν παλιμ-βαρβαρισμό; Δέ σφραγίζουν τήν ἐποχή μας μέ τίς μελανές σφραγίδες τῆς ἔκπτωσης τοῦ ἀνθρώπινου προσώπου ἀπό τό μεγαλεῖο καί τήν ἀρχοντιά, πού τοῦ προσδιόρισε, ἐντελῶς προνομιακά, ὡς κλίμα καί τρόπο ζωῆς, ὁ Δημιουργός, στήν ἀλογία καί στήν ἀναισθησία τῆς ὑπανάπτυξης ἢ, ἀκόμα, καί στά αἰμοβόρα ἔνστικτα τοῦ κτήνους;

«Ἠκούομεν γάρ νῦν ὅτι ὁ Θεός ἔλαβε χοῦν ἀπό τῆς γῆς καί ἐπλασε τόν ἄνθρωπον, εὖρον ἐκ τοῦ ῥήματος τούτου ἀμφότερα, ὅτι οὐδέν ἄνθρωπος καί μέγα ἄνθρωπος. ἐάν πρὸς τήν φύσιν μόνον ἀποβλέψῃς, τό μηδέν καί τοῦ μηδενός ἄξιός, ἐάν πρὸς τήν τιμήν ἦν ἐτιμήθη, μέγα ἄνθρωπος».

(Γρηγορίου Νύσσης: Περὶ τῆς τοῦ ἀνθρώπου γενέσεως)

Μηνύματα...

μέ πολλούς αποδέκτες

Μέσα στη θολή ατμόσφαιρα των ημερών μας, παράλληλα στις καταλυτικές, κοινωνικές ανατροπές, οι απρόσμενες εξελίξεις των εκκλησιαστικών μας πραγμάτων δρούν αρνητικά και τονίζουν ένα μελαγχολικό ρέκβιεμ. Αιφνιδιάζουν τό λογισμό. Πνίγουν τό λόγο. Καί φορτίζουν τήν άνήσυχη ψυχή μέ άσήκωτο βάρος οδύνης.

Δέ θά έπιχειρήσω τήν ιστόρηση των γεγονότων. Ή κοινή γνώμη τά έχει εισπράξει από τά άνοιχτά ταμεία τής κοινής ενημέρωσης καί τά έχει καταμετρήσει. "Οχι ως τιμήματα φωτισμένης καί έξαγιασμένης αγωνιστικότητας. Άλλά ως συμπτώματα έκτροχιασμού καί άλλοτρίωσης από τή χαρισματική Άποστολική καί Πατερική Παράδοση τής «έν πορεία» Έκκλησίας μας.

Βραχυκυκλωμένος στη σκοτεινιά του κυκλώνα, αναζήτησα φως από τίς ιστορικές σελίδες άλλης έποχής καί μηνύματα από προσωπικότητες, πού είχαν τό θάρρος καί τή δύναμη, νά σταθούν όρθιες μέσα στη θύελλα καί νά μιλήσουν μέ παρρησία καί εύθυκρισία στους σκοτισμένους ή κατατρομαγμέ-

νους καπετάνιους του εκκλησιαστικού σκάφους.

Ή έπιλογή εκκλησιαστικής περιόδου, στην όποία θά αναφερθώ, είναι τό δεύτερο κομμάτι του τέταρτου αιώνα καί τό πρώτο του πέμπτου. Ή έποχή, κατά τήν όποία τό κοσμικό φρόνημα του παλατίου καί οι ίντριγκες των έραστών τής έξουσίας είχαν μολύνει τό θυσιαστικό Πατερικό φρόνημα καί είχαν φέρει στό προσκήνιο των άρχιερατικών θρόνων φυσιογνωμίες μέ θολά όράματα καί άγοραίο ήθος.

Καί ή λαχτάρα μου για προσφυγή σε έξαγιασμένο πομπό μηνυμάτων, ικανών νά άφυπνίσουν τήν έποχή του καί νά συγκλονίσουν τά εκκλησιαστικά στελέχη του «νυν αιώνα», μέ έφερε στον άσκητή τής Αίγυπτιακής γής, στον άγιο Ίσίδωρο τόν Πηλουσιώτη.

Ή άγιος Ίσίδωρος μās άφησε, ως πολύτιμη κληρονομιά, περισσότερες από 2.000 έπιστολές. Τίς άπευθύνει σε μεγάλο φάσμα άποδεκτών. Σε Έπισκόπους καί ιδιαίτερα στον Έπίσκοπο τής περιοχής του, τόν Εύσέβιο. Σε διάφορους κληρικούς καί μοναχούς. Καθώς καί σε πρόσωπα τής πολιτικής

έξουσίας, πού διαχειρίζονταν ζωτικά προβλήματα του κοινωνικού σώματος.

Όλες οι έπιστολές του άποπνέουν άρωμα ζωντανής πίστης και άνεπιληπτου βίου. Και όλες οι παρατηρήσεις του είναι πιστές άποτυπώσεις της άνελεγκτης έκκοσμίκευσης του ήγαιτικού έκκλησιαστικού κυκλώματος και θερμές παροτρύνσεις για μετάνοια και έπιστροφή στο πνεύμα και στο κλίμα της Πεντηκοστής.

Άπό τή σούμα των έπιστολών του ξεχώρισα ελάχιστες. Κάποιες άπό τις πολλές, πού δίνουν τό στίγμα της έκπτωσης και της διαφθοράς εκείνης της έποχής και, ταυτόχρονα, ίχνογραφούν και άναπλάθουν τή δυναμικότητα της Έκκλησίας Ίησού Χριστού, πού διατηρεϊ, ως άποκλειστικό θησαύρισμα τήν Εύαγγελική άλήθεια και τό άπτόητο, άγωνιστικό φρόνημα.

Ή πρώτη έπιστολή, πού τή μεταφέρω έδώ, έστάλη άπό τόν άσκητή άγιο Ίσίδωρο στον Έπίσκοπο Λεόντιο. Έκεϊνος, μέ δική του έπιστολή, εϊχε έκφράσει τή θλίψη του για τις έκφυλιστικές τάσεις του όμίλου των Έπισκόπων και για τήν άλλοίωση του ήθους στις τάξεις των κληρικών. Και ό άσκητής Ίσίδωρος άπαντάει, προσδιορίζοντας μέ σαφήνεια, χωρίς φόβο και χωρίς ύποστολή, τό έκκλησιαστικό πρόβλημα της εύρύτερης περιοχής. Τήν έπιπολαιότητα και τήν έκκοσμικευμένη σκοπιμότητα, πού πρυτάνευε κατά τις ιερές στιγμές της έπιλογής των νέων λειτουργών του Θυσιαστηρίου. Και τήν άνατροπή, μέ τήν τακτική αυτή, των προδιαγραφών, πού όρίζει ό λόγος του Κυρίου και οι πράξεις των άγίων Άποστόλων Του.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ V ΚΑ΄

«Λεοντίω Έπισκόπω»

Όντως, καθώς γέγραφας, πολλά εις τάς Έκκλησίας έπεκώμασαν ταραχαί. Όπου γάρ τό της εϊρήνης όνομα, έκείσε τά του πολέμου έργα χορεύει. Ταύτα δέ συμβαίνει έκ του πολλά και παντοδαπά ήμαρτήσθαι τοις τό διδασκαλικόν άξίωμα έγκειρισμένοις· ών τό καθ' έν έάσας, έν εις ό πάντα βλέπει γράψω, πράγμα έντιμον και μέγα και λαμπρόν· και ό τους άποστόλων συλλόγους, ως φωστήρας πανταχοϋ της οίκουμένης εϊναι πεποίηκε· νυν ραθυμηθέν συγχύσεως ένέπλησε τάς Έκκλησίας· τί δέ έστι τουτο; φράσω μετά παρησίας, και γάρ οϋδ' άν άλλως δυναίμην· ότι τότε μέν οι φιλάρετοι εις ιερωσύνην προήγοντο, νυνί δέ οι φιλάργυροι· τότε οι φεύγοντες τό πράγμα διά τό μέγεθος της άρχής, νυν δέ οι έπιπηδώντες τω πράγματι, διά τό μέγεθος της τρυφής. Τότε οι άκτημοσύνη έκουσίω έναβρυνόμενοι, νυνί δέ οι πλεονεξία έκουσίω χρηματιζόμενοι· τότε οι πρόόφθαλμών έχοντες τό θεϊον δικαστήριον, νυνί δέ οι μηδέ έννοιαν τουτου έχοντες· τότε οι τύπτεσθαι· νυν δέ οι τύπτειν έτοιμοι· και τί δεϊ τά πολλά λέγειν; μεταπεπτωκέναι λοιπόν τό άξίωμα έδοξεν άπό ιερωσύνης εις τυραννίδα· άπό ταπεινοφροσύνης εις ύπερηφανίαν· άπό νηστείας εις τρυφήν, άπό οίκονομίας εις δεσποτείαν· οϋ γάρ ως οίκονόμοι άξιοϋσι διοικειν, άλλ' ως δεσπόται σφετεριζεσθαι.

Ταῦτα δέ οὐ κατὰ πάντων εἴρηται, ἀλλὰ κατὰ τῶν ἐνόχων· εἰσί γάρ εἰσιν οἳ κατὰ τόν ἀποστολικόν μὲν ζῶσι χαρακτῆρα, ρῆξαι δέ φωνήν μὴ τολμῶντες· εἰ καί λίαν εἰσί κατὰ τοῦτο μόνον μεμπτοί, ὅτι δεδοικότες τῶν ἀκολάστων τό πληθος, τό γε εἰς αὐτούς ἦκον, τῆς τηλικαύτης διορθώσεως ἀμελοῦσι».

Μετάφραση:

(Πραγματικά, ὅπως γράφεις, πολλές συμφορές ξέσπασαν στίς Ἐκκλησίες μας. Ἐκεῖ, πού ἔχει δοθεῖ τό ὄνομα καί τό χάρισμα τῆς εἰρήνης, χορεύουν τά ἔργα τοῦ πολέμου. Καί αὐτά συμβαίνουν, ἐπειδή ἐκεῖνοι, στούς ὁποίους ἔχει δοθεῖ τό διδασκαλικό ἀξίωμα, ἔχουν κάνει πολλά καί ποικίλα ἁμαρτήματα. Καί ἐγώ, παραλείποντας νά μνημονεύσω τό καθένα ἀπό αὐτά, χωριστά, θά ἀναφέρω ἓνα, πού τά ἀνακεφαλαιώνει ὅλα, πού εἶναι μεγάλο καί ἔντιμο καί λαμπρό καί πού ἀνάδειξε τίς ὀμάδες τῶν Ἀποστόλων φωστῆρες ὀλόκληρης τῆς οἰκουμένης. Αὐτό, καθῶς τώρα ἀμελήθηκε, πλημμύρισε τίς τοπικές Ἐκκλησίες μέ σύγχυση. Ποιοί εἶναι αὐτό, θά τό πῶ μέ παρηρησία. Δέ θά μπορούσα νά κάνω καί κάτι τό διαφορετικό. Τότε, προωθοῦνταν στήν ἱερωσύνη οἱ φιλάρετοι, ἐκεῖνοι, πού ἀγαποῦσαν καί ἐπιζητοῦσαν τήν ἀρετή. Τώρα, προωθοῦνται καί προάγονται οἱ φιλάργυροι. Τότε, ἐπιλέγονταν ἐκεῖνοι, πού ἀπέφευγαν τό ἀξίωμα, γιατί συναισθάνονταν τό βάρος τῆς

ἠγετικῆς τιμῆς. Τώρα, ἐπιλέγονται ἐκεῖνοι, πού σπεύδουν νά ἀνεβοῦν στό ἀξίωμα, γοπευμένοι ἀπό τό μέγεθος τῆς τρυφῆς. Τότε, ἐκεῖνοι, πού καυχῶνταν γιά τήν ἐκούσια ἀκτημοσύνη τους. Τώρα, ἐκεῖνοι, πού χρηματίζονται, νικημένοι ἀπό τήν ἐκούσια πλεονεξία τους. Τότε, ἐκεῖνοι, πού εἶχαν μπροστά στά μάτια τους τό θεῖο δικαστήριο. Τώρα, ἐκεῖνοι, πού δέν ἔχουν οὔτε κἄν τήν ἔννοια τοῦ ἱεροῦ δικαστηρίου. Τότε, ἐκεῖνοι, πού ἦταν ἔτοιμοι νά χτυπηθοῦν καί νά ματώσουν γιά τήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ. Τώρα, ἐκεῖνοι, πού εἶναι ἔτοιμοι νά χτυπήσουν καί νά πληγώσουν ἄλλους. Καί γιατί νά ἐξακολουθήσω νά ἀραδιάζω πολλά; Μέ ὅσα γίνονται, δίνεται ἡ ἐντύπωση, πώς ἔχει κατρακυλήσει τό ἀξίωμα ἀπό ἱερωσύνη σέ τυραννίδα. Ἐπί ταπεινοφροσύνη, σέ ὑπερηφάνεια. Ἐπί νηστεία, σέ τρυφή. Ἐπί ἐπιστασία καί διευθέτηση, σέ δεσποτεία. Γιατί-οἱ σημερινοί ἱερεῖς-δέν ἐπιδιώκουν νά διοικοῦν ὡς οἰκονόμοι, ἀλλά σφετερίζονται τά κοινά ἀγαθά, ὡς δεσπότες. Καί ὅλες αὐτές τίς μορφές δέν τίς καταλογίζω σέ ὄλους τούς ἱερεῖς, ἀλλά στούς ἐνόχους. Γιατί ὑπάρχουν-ναί, ὑπάρχουν-καί ἐκεῖνοι, πού ζοῦν μέν σύμφωνα μέ τό ἀποστολικό παράδειγμα, ἀλλά δέν τολμοῦν νά βγάλουν φωνή διαμαρτυρίας. Καί αὐτοί-πρέπει νά λεχτεῖ-εἶναι ἀξιόμεμπτοι μόνο κατὰ τοῦτο, ὅτι φοβοῦνται τό πληθος τῶν ἀκόλαστων καί ἐξ αἰτίας αὐτοῦ τοῦ φόβου, ὅσο ἐξαρτᾶται ἀπό αὐτούς,

ἀμελοῦν νά συνεισφέρουν στή διόρθωση τῶν πραγμάτων).

Ἡ δεύτερη ἐπιστολή ἀπευθύνεται στόν Ἐπίσκοπο Ἐρμογένη. Ὁ ἅγιος Ἰσίδωρος ἀναφέρεται στίς συμπεριφορές τοῦ Ἐπισκόπου Πηλουσίου Εὐσεβίου καί στίς ἐπιλογές τῶν προσώπων, πού συγκρότησαν τήν ἐπισκοπική του αὐλή. Καί, ἐκδηλώνοντας τόν προβληματισμό του καί τήν ἀπογοήτευσή του, κάνει τήν ἐπισήμανση: Μή παραξενεύεσαι γιά τά πρόσωπα, πού διάλεξε ὁ Εὐσέβιος καί τά κάλεσε κοντά του. Γιατί εἶναι συνήθεια, νά καλεῖ ὁ ἡγέτης τούς ὁμοτρόπους του καί αὐτούς νά συγκεντρώνει στό στενό του περιβάλλον.

Ἐπιστολή III ΚΘ΄

«Ἐρμογένη Ἐπισκόπη»

Εἰ δεῖγμα σαφές τῶν ἐκάστου τρόπων ἢ τῶν συνόντων ἐστί πολιτεία, μὴ θαύμαζε εἰ Εὐσέβιος τούς περί Μαρτινιανόν καί Ζώσιμον καί Μάρωνα, καί τούς ἄλλους τούς ὁμοτρόπους αὐτοῖς, διά τιμῆς ἔχει. Ὡσπερ γάρ εἰ ἀρετῆς ἦν ἐραστής, οὐκ ἂν τῶν φιλαρέτων ἑτέρους προετίμησεν οὕτως ἐπειδή σύντροφον καί φίλην τήν κακίαν ἔχει, τοῖς ὁμοτρόποις χρῆται».

Μετάφραση:

(Ἐάν ἀσφαλῆς μέθοδος, γιά νά διαπιστώσει κανεῖς τούς τρόπους καί τή συμπεριφορά κάποιου ἀνθρώπου, εἶναι ἡ διερεύνηση τῆς πολιτείας τῶν ἀνθρώπων, πού εἶναι κοντά του, μὴ ἐκπλήττεσαι, γιά τό γεγονός, ὅτι ὁ

Εὐσέβιος ἐκδηλώνει τήν ἐκτίμησή του σέ κείνους, πού βρίσκονται κοντά στό Μαρτινιανό καί στό Ζώσιμο καί στό Μάρωνα καί σιούς ἄλλους, πού εἶναι ὁμότροποι μέ αὐτούς. Γιατί, ὅπως ἂν ἦταν ἐραστής τῆς ἀρετῆς, δέ θά προτιμοῦσε κανένα ἄλλο ἐκτός ἀπό τούς φιλαρέτους, ἐπειδή ἔχει σύντροφο καί φίλη τήν κακία, χρησιμοποιεῖ ὡς συνεργάτες του τούς ὁμοτρόπους του).

Ἡ τρίτη στέλλεται στόν ἴδιο τόν Εὐσέβιο, πού ἦταν καί ὁ κυριάρχης Ἐπίσκοπος τῆς ἐπαρχίας, στήν ὁποία ἀσκήτεψε ὁ Ἰσίδωρος. Καί μέ ὕφος σοβαρό, ἀλλά καί τολμηρό, τόν ἐλέγχει γιά τήν πράξη του αὐτή, νά συγκροτήσει τήν αὐλή του μέ πρόσωπα, πού δέ διέθεταν τήν «ἔξωθεν καλή μαρτυρία».

ΕΠΙΣΤΟΛΗ I ΡΙΘ΄

«Εὐσεβίω Ἐπισκόπη»

Καλῶς τό ψαλμικόν ἐμελέτησας, καί τούς μονοτρόπους ἐν τῷ τοῦ Κυρίου οἴκῳ συνήγαγες, Ζωσίμῳ συζεύξας Μάρωνα· πᾶσαν σπουδήν, ὡς οἶμαι, τιθέμενος, μὴ τι τῶν φαύλων ἔξω τοῦ θυσιαστηρίου σταίη. Ἴσθι τοίνυν ὡς πληθύνων τούς Σίμωνας, τούς χρήμασι κτᾶσθαι τό τοῦ Θεοῦ Πνεῦμα νομίζοντας, κοινόν ἐκτήσω βαλάντιον τῷ προδότῃ, εἰς χολήν πικρίας καί σύνδεσμον ἀδικίας καλινδούμενος, καί προπίνων τολμηρῶς τά καί ἀγγέλοις αὐτοῖς περιπόθητα».

Μετάφραση:

(Καλά μελέτησες τό ψαλμικό κω -

ρίο: “Ο Θεός κατοικίζει μονοτρόπους ἐν οἴκῳ” καί, ὡς ἐφαρμογή, μάζεψες τό Ζώσιμο καί τό Μάρωνα, πού ἦταν μοναχικοί καί ξένοι στόν οἶκο του Θεοῦ. Καί, καθῶς πιστεύω, κατέβαλες κάθε φροντίδα, γιά νά μήν παραμείνει, ἔξω ἀπό τό Θυσιαστήριο, κανένα ἀπό τά φαῦλα στοιχεῖα. Γνώριζε, λοιπόν, ὅτι, πληθύνοντας τούς Σίμωνες, πού νομίζουν πώς μποροῦν νά ἀποκτοῦν μέ τά χρήματα τό Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, ἀπέκτησες βαλάντιο ὅμοιο μέ τό βαλάντιο τοῦ προδότη, καθῶς κυλιέσαι “εἰς χολήν πικρίας καί σύνδεσμον ἀδικίας” καί πίνεις, μέ θρασυτέα, τό αἷμα Ἰησοῦ Χριστοῦ, πού εἶναι περιπόθητο ἀκόμα καί στούς ἀγγέλους).

Ἡ ἐπόμενη ἐπιστολή, πού τήν ἐπέλεξα, γιά νά σᾶς τήν παρουσιάσω, στέλλεται στο διάκονο Ἰωάννη. Καί μερίζεται μέ τό νέο αὐτό λειτουργό τῆς Ἐκκλησίας τήν ἀπογοήτευση, πού προκάλοῦσε στίς καρδιές τῶν ἀγνῶν λειτουργῶν τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Πηλουσίου καί στίς συνειδήσεις ὀλόκληρου τοῦ πληρώματος, ἡ ἀντιφατική καί ἄκρως ἀνησυχητική ποιμαντική τακτική τοῦ Εὐσέβιου. Ἡ ἐκδίωξη ἀπό τήν ἐπαρχία του τῶν λειτουργῶν, τῶν «κοσμίως ζώντων» καί ἡ ἀνύψωση στίς ποιμαντικές ἐπάξεις ἐκείνων, πού ἦταν πασιγνώστοι, γιά τά πολλά καί προκλητικά τους ἑλαττώματα.

«ΕΠΙΣΤΟΛΗ II Ν΄

Ἰωάννη διακόνῳ

...Εἰσί δέ οἱ τούς μέν κοσμίως ζών-

τας ἀπελαύνουσι, τούς δ’ ἐπί τοῖς αἰσχίστοις ἀλισκομένους, καί μείζονος βαθμοῦ ἀξιοῦσιν. Εἰ δέ Εὐσέβιος, ὡς γέγραπται, τά πάντων ὁμοῦ ἑλαττώματα ἀπομαζάμενος, καί ἐγκρίνων μέν οὐς οὐ χρή, χρηματιζόμενος δέ καί τρυφῶν, καί ἑαυτόν καί φίλους ἀγνοῶν, ἐχθρούς τε ἀμυνόμενος, καί εἰς τυραννίδα τῇ ἱερωσύνῃ ἀποχρώμενος, οὐδενί πλεονεκτήματι κεκόσμηται, (οἱ γάρ τά εἰρημένα δρῶντες, καί κατορθώμασί τισι πάντως εἰσί κεκοσμημένοι), μή θαυμάσης. Τό γάρ μήτε ἀφ’ ἑαυτοῦ συνορᾶν τό δέον, μήτε συμβουλευόντος ἀνέχεσθαι, εἰς τοιαύτην ἐξώκειλε κακίαν, ὥστε καί τούς πάση ἀρετῇ κομῶντας, καί κατὰ τόν ἀποστολικόν ζῶντας βίον, καί τῶν μαθητῶν τοῦ Σωτῆρος διασώζοντας τόν χαρακτήρα (εἰσί γάρ, εἰσί κἄν μυριάκις τινές μαίνονται, πάντας εἰς κακίαν ἐκπεπτωκέναι διαβεβαιούμενοι), οὐ μόνον οὐκ ἀποδέχεται, οὐδέ ζηλοῖ, ἀλλά καί κακίζει, καί ἐξοστρακίζει. Ἔλεγχον γάρ τοῦ οἰκείου βίου τήν ἐκείνων πολιτείαν ἠγούμενος, διά τοῦ ἐκείνους αἰτιάσθαι, τήν οἰκίαν κακίαν περιστέλλειν οἴεται. Μή τοίνυν ὀλιγῶρει ἀναλογοῦσαν γάρ τοῖς πταισμασι τήν τιμωρίαν ὑφέξει».

Μετάφραση:

(Ἐπάρχουν καί αὐτοί, πού ἀποδιώχνουν ἐκείνους, πού ζοῦν μέ κοσμιοτήτα, ἐνῶ ἐκείνους, πού συλλαμβάνονται νά ἀσκηνοῦν, τούς τιμοῦν μέ ἀνώτερους βαθμούς. Καί ἂν ὁ Εὐσέβιος (ὅπως ἔγραψες), ἔχει μάζεψει τά ἑλαττώματα ὄλων καί ἐγκρίνει

ἐκείνους, πού δέν πρέπει νά ἐγκρίνει καί χρηματίζεται καί τρυφᾷ, ἀγνοών - τας καί τή δική του ιδιότητα καί τήν ιδιότητα τῶν φίλων του καί ἄν, κά - νοντας ἄμυνα ἐνάντια στούς ἐχθρούς του, χρησιμοποιοῖ τήν ἱερωσύνη ὡς τυραννίδα, (αὐτοί, πού ἀπεργάζονται ὅσα ἀνάφερα, κοσμοῦνται καί μέ κά - ποια κατορθώματα), μή θαυμάσεις. Γιατί, μέ τό νά μή βλέπει ὁ ἴδιος ἐκεῖ - νο, πού εἶναι σωστό καί μέ τό νά μή ἀνέχεται ἐκεῖνον, πού τόν συμβου - λεύει, ἔγινε αἰτία νά ἐξοκειλεῖ σέ τέ - τοια κακία, ὥστε καί αὐτούς ἀκόμα, πού εἶναι στολισμένοι μέ κάθε ἀρετή, πού ζοῦν τόν ἀποστολικό βίο καί δι - ασώζουν τό χαρακτήρα τῶν μαθητῶν τοῦ Σωτῆρα (ὑπάρχουν, ναι, ὑπάρ - χουν τέτοιοι, ἔστω καί ἄν μερικοί μαίνονται καί ἰσχυρίζονται ὅτι οἱ πάντες ἔχουν περιπέσει σέ κακία) ὄχι μόνο νά μή τούς ἀποδέχεται, ἀλλά καί νά τούς ζηλεύει καί νά τούς κα - κίζει καί νά τούς ἐξοστρακίζει. Καί ἐπειδή θεωρεῖ καί αἰσθάνεται τήν πο - λιτεία ἐκείνων ὡς ἔλεγχο τοῦ δικοῦ του βίου, νομίζει, ὅτι μέ τό νά ρίχνει τά βάρη σέ ἐκείνους, περιστέλλει τή δική του κακία καί τή δική του ἐνοχή. Μή, λοιπόν, ὀλιγωρεῖς. Γιατί μέ τήν ὀλιγωρία σου θά ἔχεις τήν τιμωρία, πού ἀναλογεῖ στό πταῖσμα).

Συμπληρώνοντας τόν πίνακα τῆς κριτικῆς τοῦ ἁγίου Ἰσιδώρου, μεταφέ - ρω καί μιᾶ ἀκόμα, τελευταία, ἐπιστολή του, πού τή στέλνει στόν Ἐπίσκοπο Ἄλυπιο. Ἐρέθισμα τῶν μελαγχολικῶν

στοχασμῶν του εἶναι ἡ φιλαργυρία κάποιων ἐκκλησιαστικῶν λειτουργῶν τῆς ἐποχῆς του, Ἐπισκόπων καί πρε - σβυτέρων. Δέ γέμιζε ἡ ψυχή τους μέ τά βιώματα τοῦ Θυσιαστηρίου. Μέ τήν παράστασή τους στό Γολγοθά τῆς θε - ληματικῆς, ἔσχατης φτώχειας τοῦ σαρ - κωμένου Λόγου καί τῆς ὑπέρτατης Θυσίας Του. Δέν τούς συγκινοῦσε ἡ πολλαπλή ὑπόμνηση τοῦ Κυρίου, πῶς χρέος τους ἦταν ἡ προσφορά ἀγάπης καί ἡ θυσία. Δέν τούς καταξίωνε ἡ ἐ - κούσια ἀπαγκίστρωση καί ἀπελευθέρ - ρωση ἀπό τή νόθη μαγεία τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν καί τό ἄνοιγμα τοῦ θησαυ - ροφυλακίου τῆς ὑπαρξης στή Χάρη τοῦ Θεοῦ καί στούς καρπούς τοῦ Πνεύμα - τος. Οἱ θησαυροί «ἐπί τῆς γῆς» (Ματθ. στ' 19), ὁ χρυσός καί ὁ ἄργυρος, ἡ χλιδή καί ἡ μάταιη κοινωνική προβολή ἦταν τά ὄνειρά τους καί τά κίνητρα τῶν ἀγώ - νων τους.

Αὐτές τίς διαστροφές καί αὐτές τίς μεθοδεύσεις τίς στιγματίζει ὁ ἅγιος Ἰσιδωρος, μέ τούτη τήν ἐπιστολή του καί τίς ἀποδοκιμάζει μέ ὄλο τό πάθος τῆς ψυχῆς του.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΙΙΙ, ΣΛΔ'

«Ἄλυπῳ Ἐπισκόπῳ

Μή δυσχεράνης, ὦ βέλτιστε, ἐάν ἐ - παφῶ πὴν γλώσσαν τοῖς φιλαργύροις. Πρᾶγμα γάρ λέξω σαφές, καί ἀπλοῦν, καί μαρτυρίας μὴ δεόμενον. Τοσοῦ - τον γάρ κεχείρωνται τῷ νοσήματι, ὡς μηδέ νόσημα αὐτό ἠγεῖσθαι. Καθά - περ γάρ οἱ οὐρανοπολῖται, οἱ ἐν τοῖς ὄρεσι, φημί, μοναχοί, οὐδέ ἴσασι τί ἐστι πλεονεξία, οὕτως οὐδέ οὔτοι, ἀλλ' οὐχ ὁμοίως, ἀλλ' ἀπεναντίας ἐκείνοις. Ἐκεῖνοι μὲν γάρ διὰ τό πόρρω εἶναι

τοῦ πάθους ἀγνοοῦσι τό νόσημα· οὐτοι δέ οὐδέ νόσημα αὐτό ἡγοῦνται εἶναι. Οὕτω γάρ παρώσατο τήν ἀρετήν ἢ κακία, καί τυραννεῖ, καί πάντα ἄνω καί κάτω ποιεῖ, ὡς μηδέ κακία εἶναι νομίζεσθαι».

Μετάφραση:

(Μή δυσареστηθεῖς, ἀγαθότατε, ἄν ἀφήσω τή γλώσσα μου νά ἐγγίσει τούς φιλάργυρους. Θά πῶ ἕνα πράγμα, πού εἶναι σαφές καί ἀπλό καί πού δέ χρειάζεται μαρτυρικές ἀποδείξεις. Ὁ φιλάργυρος τόσο πολύ αἰχμαλωτίζεται στό νόσημα τῆς φιλαργυρίας, πού οὔτε τό ὑπολογίζει σάν νόσημα. Γιατί, ὅπως οἱ οὐρανοπολίτες (καί λέγοντας οὐρανοπολίτες ἐννοῶ τούς μοναχούς, πού ζοῦν στά βουνά) οὔτε κἄν γνωρίζουν τί εἶναι ἡ πλεονεξία, ἔτσι καί αὐτοί δέν τό γνωρίζουν, ὅχι βέβαια ὅμοια μέ τούς μοναχούς, ἀλλά ἐντελῶς ἀντίθετα. Ἐκεῖνοι, οἱ μοναχοί, ἐπειδή βρίσκονται μακριά ἀπό τό πάθος, ἀγνοοῦν, ὅτι εἶναι νόσημα. Τοῦτοι, ἐπειδή εἶναι παραδομένοι στή φιλαργυρία, οὔτε νά σκεφτοῦν μποροῦν, ὅτι εἶναι νόσημα. Ἔτσι ἔσπρωξε στήν ἄκρη ἡ κακία τήν ἀρετή καί τυραννεῖ καί κάνει τά πάντα ἄνω-κάτω, ὥστε οὔτε κἄν νά νομίζεται ἡ πλεονεξία καί ἡ φιλαργυρία ὡς κακία).

Ὅποιος ἀπό ὅλους ἐμᾶς διαβάζει

τίς ἐπιστολές τοῦ ἀγίου Ἰσιδώρου τοῦ Πηλουσιώτη, νοιώθει ρίγος. Οἱ ἐπισημάνσεις του εἶναι διαχρονικές καί ὁ πόνος του ματώνει καί τίς δικές μας καρδιές. Ὁχι μόνο, γιατί διαπιστώνουμε, πῶς, ἀμέσως μετά τή διακοπή τῶν διωγμῶν, τό φρόνημα «τοῦ αἰῶνος τούτου» χτύπησε τίς πόρτες τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ οἰκοδομήματος καί ἀλλοτρίωσε μερίδα τῶν λειτουργῶν Του, ἀλλά καί γιατί, διακρίνουμε, ὀλοκάθαρα, ὅτι οἱ προβληματισμοί τοῦ τέταρτου καί τοῦ πέμπτου αἰῶνα εἶναι προβληματισμοί καί ἀνησυχίες καί τοῦ εἰκοστοῦ πρώτου αἰῶνα. Οἱ ἱστορικές ἐκτιμήσεις τοῦ, τότε, ἀσκητή τοῦ Πηλουσίου ὄρους, εἶναι καί δικές μας ἱστορικές ἐκτιμήσεις. Οἱ ἐμπειρίες τῆς ὀδύνης του εἶναι καί ἐμπειρίες δικές μας. Καί τά μηνύματά του, μηνύματα γιά ὅλους μας.

Μπορεῖ νά ὑπάρξει πιστό μέλος τῆς Ἐκκλησίας, δικαιούται νά ἀνεβεῖ κάποιος στόν ἐπισκοπικό θρόνο, ἢ νά σταθεῖ μπροστά στό Πανάγιο Θυσιαστήριο πρεσβύτερος ἢ διάκονος, μπορεῖ νά διακινηθεῖ ὀλόκληρος ὁ διοικητικός μηχανισμός τῆς σύγχρονης Ἐκκλησίας, δίχως, ὁ καθένας ἀπό μᾶς, νά βάλει μετάνοια, συντριβῆς καί ἀναγνώρισης, μπροστά στόν ἀσκητή Ἰσιδώρο; Δίχως νά δώσει ὑπόσχεση, ὅτι θά βάλει στήν καρδιά του τά μηνύματα τοῦ φλογεροῦ ἐρημίτη καί θά κάνει θησαύρισμά του καί πράξη του τίς ὀδηγητικές συμβουλές του;

Ο ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΡΙΔΟΣ
ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Τό Μεγάλο Μάθημα

Καλός φίλος έθεσε υπόψη μου διαδικτυακό υλικό σχετικό μέ τό ρώσικο ντοκιμαντέρ, «*Η πτώση μιάς αυτοκρατορίας - Τό μάθημα από τό Βυζάντιο*». Τό φίλμ έχει προκαλέσει αίσθηση στή Ρωσία. Στόν πρόλογο συνεντεύξεωσ του δημιουργού του φίλμ, Αρχιμανδρίτη Τύχωνα, ηγούμενου τής Ι. Μ. Σρέτενσκυ στή Μόσχα, στήν έφημερίδα Ίζβέστια (16/3/08), διαβάζουμε τά έξής: «*Κανένα σύγχρονο ντοκιμαντέρ δέν μπορεί νά περηφανευθει, ότι είχε τέτοια ανταπόκριση στους Ρώσους θεατές όσο τό φίλμ (αυτό). Κάποιοι έμαθαν πολλά, πού δέν ηξεραν, και πήραν από τό Βυζάντιο μαθήματα για τή ζωή τους. Άλλοι αμφισβήτησαν τό δικαίωμα του π. Τύχωνα νά δίνει μαθήματα από όθόνης. Από όσους, όμως, είδαν τό (ντοκιμαντέρ), κανείς δέν μπορεί νά πει ότι έμεινε αδιάφορος και χασμουριόταν...*». Τό φίλμ υπάρχει στό διαδίκτυο μέ έλληνικούς υπότιτλους (βλ. http://vizantia.info/docs/page299_0.htm) και μπορεί νά τό κατεβάσει κανείς. Έμεις παραθέτουμε κάποια αποσπάσματα, πού αναφέρονται στή βαθμιαία εκ των έσω φθορά του Βυζαντίου. Περιέχουν ένα προβληματισμό καιριο για μās, και έπικαιρο.

«Τό δημογραφικό πρόβλημα ήταν ένα από τά πιο σοβαρά στο Βυζάντιο. Την Αυτοκρατορία βαθμιαία άρχισαν νά την κατοικούν ξενικοί λαοί, οι όποιοι μέ αποφασιστικότητα εκτόπιζαν τον ντόπιο όρθόδοξο πληθυσμό. Μπροστά στα μάτια όλων πραγματοποιείτο η αλλαγή τής έθνικης σύνθεσης τής χώρας. Κατά κάποιον τρόπο, αυτό αποτελούσε αναπόφευκτη εξέλιξη: η γεννητικότητα στο Βυζάντιο γινόταν όλοένα και πιο χαμηλή. Όμως αυτό δέν ήταν τό πιο τρομερό... Η καταστροφή θρυσκόταν στο γεγονός, ότι οι λαοί, οι όποιοι τώρα ένσωματώνονταν στην αυτοκρατορία, δέν γίνονταν πλέον Ρωμοί, αλλά

παρέμεναν για πάντα ξένοι, έπιθετικοί, έχθρικοί. Τώρα πιά οι μέτοικοι σχετίζονταν μέ τό Βυζάντιο όχι ως τή νέα τους πατρίδα, αλλά ως μία πιθανή λεία, η όποία άργά η γρήγορα θά έπρεπε νά περάσει στα χέρια τους.

Συνέβαινε αυτό επίσης και για τό λόγο, ότι η αυτοκρατορία άρνήθηκε νά άσχοληθει μέ την εκπαίδευση του λαού, δέσμια δημαγωγικών θεωρημάτων περί τής κρατικής ιδεολογίας ως καταπίεσης τής προσωπικότητας, πού έμφανίστηκαν στις άρχές τής εποχής τής Άναγέννησης... Άπαρνούμενοι έθελοντικά τή δική τους χιλιετή ιδεολογική λειτουργία τής εκπαίδευσης του

λαοῦ, οἱ Βυζαντινοὶ ἐπέτρεψαν τὴν ἐπίδραση στὴν ψυχὴ καὶ τὸ μυαλό τῶν πολιτῶν τους ὄχι τόσο τῆς ἀνεξάρτητης καὶ ἐλεύθερης σκέψης, ὅσο τῆς κατευθυνόμενης ἐπιθετικότητας, πού στόχευε στὴν καταστροφὴ τῶν βασικῶν δεσμῶν τοῦ κράτους καὶ τῆς κοινωνίας...

Τὸ τελευταῖο καὶ πῶς τρομερὸ χτύπημα γιὰ τὸ Βυζάντιο ἦταν ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Οὐνία μὲ τὴ Ρώμη. Μορφολογικὰ αὐτὸ ἦταν ὑποταγὴ τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας στὸν Πάπα τῆς Ρώμης γιὰ καθαρὰ πρακτικὸς σκοπός. Ἡ τελευταία ἐξωτερικὴ ἀπειλὴ ἔβαλε μπροστὰ στὴ χώρα τὴν ἐπιλογὴ: νὰ στηριχτοῦν στὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ καὶ τὶς δικές τους δυνάμεις, ἢ νὰ παραβιάσουν ἀρχές αἰῶνων, πάνω στίς ὁποῖες ἰδρύθηκε τὸ κράτος τους, ἀλλὰ νὰ λάβουν ὡς ἀντάλλαγμα τὴ στρατιωτικὴ καὶ οἰκονομικὴ βοήθεια τῆς λατινικῆς Δύσης. Καὶ ἡ ἐπιλογὴ ἔγινε. Τὸ 1274 ὁ αὐτοκράτορας Μιχαὴλ Παλαιολόγος ἀποφάσισε τὴν πλήρη ὑποταγὴ στὴ Δύση.

Τὰ κέρδη πού ἀποκόμισαν οἱ Βυζαντινοὶ ἀπὸ αὐτὴ τὴν παράδοση τῶν ἰδεολογικῶν τους θέσεων ἦταν πενιχρή. Οἱ ὑπολογισμοὶ τοῦ φιλοδυτικῆς κόμματος ὄχι ἀπλὰ δὲν ἐπιβεβαιώθηκαν, ἀλλὰ κατέρρευσαν... Οἱ Βυζαντινοὶ ἔπρεπε νὰ νιώσουν σιὸ περὶ τους ὅτι ἡ Δύση χρειαζόταν μόνο τὴν ὀλοκληρωτικὴ καὶ χωρὶς ὄρους θρησκευτικὴ καὶ πολιτικὴ τους ὑποτελεία. Ἀλάθτιος γιὰ τοὺς Βυζαντινοὺς ἔπρεπε νὰ εἶναι ὄχι μόνο ὁ Πάπας, ἀλάθτη ἔπρεπε νὰ εἶναι ἡ Δύση αὐτὴ καθεαυτή.

Μιὰ ἄλλη ἀπώλεια, φοβερότερη καὶ

ἀπὸ τὴν προδοσίαν τῆς πίστεως ἦταν ἡ ἀπώλεια τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ λαοῦ πρὸς τὴν ἐξουσία. Οἱ Βυζαντινοὶ ἦταν σοκαρισμένοι ἀπὸ τὴν προδοσίαν τῆς ἀνώτατης γι' αὐτοὺς ἀξίας, τῆς Ὁρθοδοξίας. Εἶδαν, ὅτι μὲ τὸ βασικότερο πράγμα στὴ ζωὴ, τὶς ἀλήθειες τῆς πίστεως, κάποιοι ἐπιτρέπουν σιὸς ἑαυτοὺς τους νὰ παίξουν. Τὸ νόημα τῆς ὑπαρξης τῶν Βυζαντινῶν εἶχε χαθεῖ. Αὐτὸ ἦταν τὸ τελευταῖο καὶ κυριότερο πού κατέστρεψε τὴ χώρα. Καὶ παρόλο πού, κάθε ἄλλο, παρὰ οἱ πάντες ἀσπαστήκαν τὴν Οὐνία, τὸ ἠθικὸ τοῦ λαοῦ εἶχε ἤδη σπάσει. Στὴ θέση τῆς προϋπάρχουσας δίψας γιὰ ζωὴ καὶ τῆς γεμάτης ἐνέργεια ἀποφασιστικότητας γιὰ δράση ἦλθε ἡ φοβερὴ παλλαϊκὴ ἀπάθεια καὶ κόπωση. Ὁ λαὸς ἔπαψε νὰ ἐπιθυμεῖ νὰ ζήσει.

Αὐτὴ ἡ φρίκη γίνεται αἰσθητὴ μερικὲς φορές στὴν Ἱστορία μὲ ὀρισμένους λαοὺς καὶ ὀλόκληρους πολιτισμοὺς. Ἔτσι "πέθαναν" οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες, οἱ ὁποῖοι σιὸς πρῶτους αἰῶνες μετὰ Χριστοῦ πέρασαν μιὰ ἀνεξήγητη δημογραφικὴ κρίση. Οἱ ἄνθρωποι δὲν ἤθελαν νὰ ζήσουν, δὲν ἤθελαν νὰ συνεχίσουν τὴ γενιὰ τους. Οἱ ἐλάχιστες οἰκογένειες, πού δημιουργοῦνταν, συχνὰ δὲν εἶχαν παιδιά. Τὰ παιδιά, πού γεννιῶνταν, πέθαιναν ἀπὸ τὴν ἔλλειψη γονικῆς μέριμνας. Οἱ ἀμβλώσεις ἔγιναν γενικευμένο φαινόμενο. Βασίλευε ἡ βία τῶν πῶ σκοτεινῶν λατρευτικῶν καὶ γνωστικῶν συστημάτων, πού χαρακτηρίζονταν ἀπὸ μίσος γιὰ τὴ ζωὴ. Οἱ αὐτοκτονίες ἔγιναν μιὰ ἀπὸ τὶς βασικότερες αἰτίες θανάτου τοῦ πληθυσμοῦ. Αὐτὴ ἡ συνειδητὴ θα-

νάτωση του λαού έλαβε στην έπιστήμη την όνομασία "ένδογενής ψύχωση του 2ου-3ου αι.", και συνίσταται στον μαζικό παθολογικό ψυχισμό και την άπώλεια του νοήματος της περαιτέρω ύπαρξης.

Περίπου τό ίδιο φαινόμενο έμφανίστηκε στό Βυζάντιο μετά τή Συμφωνία της Ουνίας. Η κρίση της κρατικής ιδεολογίας όδήγησε σε έναν όλοκληρωτικό πεσιμισμό. Στην κοινωνία βασιλευσαν ή πνευματική και ήθική κατάπτωση, ή έλλειψη πίστης, ή ένασχόληση μέ την άστρολογία και πío πρωτόγονες προλήψεις και δεισιδαιμονίες. Ο άλκοολισμός έγινε πραγματική λαίλαπα... Έμφανίστηκε "άρρωστο" ένδιαφέρον πρós τά ξεχασμένα επί αιώνες μυστήρια των άρχαίων Έλλήνων. Η άπασχολημένη μέ τον νέοειδωλολατρισμό διανόηση συνειδητά και κυνικά κατέστρεφε στό λαό τίς βάσεις της χριστιανικής θρησκείας. Άρχισαν νά έμφανίζονται φαινόμενα ύποπληθυσμού και κρίσης της οίκογένειας. Άπό τούς 150 γνωστούς σε έμās Βυζαντινούς διανοητές σιά σύνορα 14ου και 15ου αιώνα μόνο οί 25 έκαναν οίκογένεια...

Αυτά ήταν λίγα μόνο άπό αυτά σιά όποια όδηγήθηκε τό Βυζάντιο άπό την άπόφαση της έλίτ νά θυσιάσει τά ύψηλά ιδεώδη για χάρη του πρακτικού όφέλους. Κατέρρευε ή ψυχή: στό μεγάλο λαό πού έδωσε στον κόσμο έκπληκτικά παραδείγματα ψυχικής άνάτασης, τώρα βασίλευε ό μαζικός κυνισμός και οί έριδες...

Η νέα Ουνία, ή όποία, βασισμένη σε κάποια έντελώς τρελή, πλέον, έλ-

πίδα για βοήθεια της Δύσης, ύπογράφηκε στην Φλωρεντία, δέν άλλαξε τίποτε. Άλλά για τούς ίδιους τούς Βυζαντινούς ήταν ένα νέο ήθικό χτύπημα μέ τεράστια δύναμη. Τώρα όχι μόνο ό βασιλιάς, αλλά και ό Πατριάρχης είχε δεχτεί την πίστη των λατίνων...

Η βοήθεια, πού είχε ύποσχεθεί ή Εύρώπη, φυσικά δέν ήλθε ποτέ. Τώρα στό κόμμα των δυτικοφίλων προσέθηκε και τό φιλοτουρκικό κόμμα. Όσο και αν άκούγεται λυπηρό, στό περιβάλλον των πολιτικών δέν βρέθηκε ούτε ένα πραγματικά... φιλοβυζαντινό άυτοκρατορικό κόμμα.

Και τό φίλμ καταλήγει:

«Η μεγάλη Πόλη, ή όποία τόσο συχνά ξεχνοϋσε τούς άρχαίους νόμους του ίδρυτή της και για χάρη του όποιου διατήρησε άκόμη τό όνομά του, είναι άκόμα ίκανή για την τελευταία της ύπηρεσία: νά μās διηγηθεί για τό τραγικό μεγαλειό και τή μεγαλοπρέπεια της πτώσης μās μεγάλης άυτοκρατορίας».

Τό ντοκιμαντέρ σαφώς θέλει νά περάσει στό ρωσικό λαό και την ήγεσία του ένα μήνυμα. Όμως, οί καταστάσεις μέσα στις όποιες ζοϋμε σήμερα οί Έλληνες, καταστάσεις όμοιες μέ εκείνες τίς έπιθανάτιες του Βυζαντίου, δείχνουν ότι τό ίδιο μήνυμα ισχύει και για μās. Είμαστε, όμως, σε θέση νά τό δεχτοϋμε; Φαίνεται πώς όχι. Μέγα μέρος του λαού, αλλά, κυρίως οί ήγέτες, άφιονισμένοι στή ραστώνη του «βολέματος», ζοϋμε άπονευρωμένοι σε «πελάγη ευτυχίας» για την συμμετοχή μας στα «κεκτημένα» έλευθερίας, ευημερίας και ισχύος του σύγχρονου δυτικού

Μηνύματα αγωνίας

Τό «συμβόλαιο Ἐλεύθερης Συμβιώσεως» συνεχῶς στήν ἐπικαιρότητα

ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΥΠΟΥΡΓΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

Κ. ΣΩΤΗΡΙΟ ΧΑΤΖΗΓΑΚΗ

Κύριε ὑπουργέ,

Θά ἔχετε ἀντιληφθεῖ, ὅτι ἡ ἀπό-
φασή σας νά μεταλλάξετε τό θεσμό
τοῦ γάμου σέ μιά πρόχειρη καί πρόσ-
καιρη, ἐντελῶς εὐκαιριακή συνοίκη-
ση, ἔχει προκαλέσει ἰσχυρό ρεῦμα
ἀντιδράσεων.

Εἶναι προφανές, ὅτι κάποιοι νέοι
ἄνθρωποι, τό χειροκρότησαν καί θά

τό χειροκροτοῦν καί μελλοντικά καί
θά σπεύδουν νά «ἐπισημοποιοῦν» τήν
ἐλεύθερη σχέση τους, μέ τό «συμ-
βόλαιο ἐλεύθερης συμβιώσεως», ἔχον-
τας, ὡς μοναδικό ὄραμα, τή φυγή
ἀπό τίς συναισθηματικές καί πρα-
κτικές δεσμεύσεις, πού ὀριοθετεῖ ὁ
γάμος καί τήν ἐξασφάλιση τῶν θολῶν
ὀφελημάτων, μέ τά ὁποῖα πριμοδο-

modus vivendi, στό ὁποῖο καί στη-
ρίζουμε τίς ἐλπίδες μας γιά τήν ἐθνική
μας ἐπιβίωση. Τό νά ὑποκύπτουμε στίς
ντιρεκτίβες τῆς «πολιτισμένης» καί «ἰ-
σχυρῆς» Δύσεως τό θεωροῦμε ἐθνικό
μας ἐπίτευγμα. Ἔχουμε πιστέψει ὅτι
καίρια γιά μᾶς προβλήματα, πού πρέπει
νά λύσουμε, γιά νά πᾶμε μπροστά, εἶ-
ναι... νά νομιμοποιήσουμε τίς ἐλεύθε-
ρες συμβιώσεις τῶν ζευγαριῶν καί τούς
γάμους τῶν ὁμοφυλόφιλων... Ἔτσι του-
λάχιστον ἰσχυρίζεται ὁ κ. ὑπουργός Δι-
καισύνης, ὁ ὁποῖος ἔχει πεῖ ὅτι μέ τόν

τρόπο αὐτό «προχωρᾶμε μπροστά καί
μέ σωστά ἀποτελέσματα». Ἄν ἡ λογι-
κή σας τό ἐπιτρέπει, μεταφράστε τήν
ὑπουργική διαβεβαίωση ὡς ἐξῆς: «Μέ
τόν τρόπο αὐτό, ἀνακόπτουμε τό δη-
μογραφικό μαρασμό τῆς χώρας· δίνου-
με πρότυπα ζωῆς στή νέα γενιά· κά-
νουμε νά ἀνακάμψει τό πεσμένο ἠθικό
τοῦ λαοῦ καί νά ξαναγεννηθεῖ στήν
ψυχή του ἡ ἐλπίδα, ἡ ὄρεξη γιά ζωή καί
δημιουργία»!...

Μακκαβαῖος

τήσατε τήν ἐφήμερην καί χαλαρή συμ-
βίωσή τους.

Εἶμαστε νέοι ἄνθρωποι, ἔγγαμοι, γονεῖς τεσσάρων παιδιῶν καί ἀσκοῦ-
με τίς ἐπιστῆμες τῆς ἰατρικῆς καί τῆς
βιολογίας. Μέ τήν ἐμπειρία, μέ τήν
ὁποία μᾶς ἐμπλουτίζει ἡ οἰκογενεια-
κή μας ζωή καί ἡ ἄσκηση τοῦ ἄν-
θρωπιστικοῦ λειτουργήματός μας,
συμπεραίνουμε, ὅτι ἡ πρωτοβουλία
σας ὄχι μόνο δυναμιτίζει τό θεσμό
τοῦ γάμου, ἀλλά καί ἀποπροσανα-
τολίζει τή σημερινή νεολαία, σπρώ-
χνοντάς την σέ μιὰ στιγμιαία, ἥδονικ-
κή ἀπόλαυση καί στερώντας την τόν
πλοῦτο τῶν αἰσθημάτων καί τῶν δι-
αδοχικῶν ἐμπειριῶν, πού ἐγγράφει
στίς καρδιές ἡ «διά βίου» οἰκογε-
νειακή συμπόρευση.

Εἶναι πολύ πιθανό καί ἀναμενόμε-
νο, οἱ σχέσεις, πού τόσο εὐκόλα θά
συνάπτονται, εὐκολώτατα καί νά δι-
αλύονται. Καθώς, μάλιστα, τό «συμ-
βόλαιο» θά βρῖσκεται φυλαγμένο στό
ντοσιέ τῆς ἀβεβαιότητας, ἡ ὑποψία
καί ὁ φόβος τῆς αὐτόματης «διακο-
πῆς» τῆς συμβίωσης θά εἶναι τό στα-
θερό προμήνυμα τῆς ἐπερχόμενης
θύελλας. Πῶς αὐτοί οἱ ἄνθρωποι νά
ἀκουμπήσουν, μέ πληρότητα ἀγάπης,
ὁ ἕνας στόν ἄλλο; Πῶς νά πιστέψουν
καί νά ἀναπαυτοῦν, ὅτι ὁ ἀπρόσμε-
νος φίλος ἢ ἡ εὐκαιριακή φίλη δέ θά
ληστέψουν τό θησαυρό τῆς ἐνδοοι-
κογενειακῆς τους εὐτυχίας καί δέ θά
τούς ξαποστείλουν στούς δρόμους,
ζητιάνους μᾶς καινούργιας «συμβί-
ωσης»;

Καί τί θά γίνουν τά παιδιά, πού θά
προκύψουν ἀπό μιὰ τέτοια σχέση;
Ἄρκεῖ ἡ οἰκονομική ἐξασφάλιση, πού
σχεδιάζεται μέ τό νομοθέτημά σας;
Τό μεγάλο δῶρο καί τό ἀτίμητο θη-
σαύρισμα τῆς στοργῆς, ποιός θά τούς
τό ἐξασφαλίσει; Οἱ δύο, πρῶνν σύν-
τροφοι καί -κατά τό ἀκυρωμένο σύμ-
φωνο συμβίωσής τους- γονεῖς τους;
Αὐτοί θά ἔχουν συμπήξει ἄλλη γο-
νεϊκή «ἐταιρία» καί τό κλίμα αὐτῆς
τῆς «ἐταιρίας» δέ θά εὐνοεῖ δαπάνες
καί χρημάτων καί στοργῆς, γιά τά
θύματα τῆς βομβαρδισμένης καί κα-
τερειωμένης οἰκογενειακῆς ἐστίας.

Ἄν τό παιδί δέ ζήσει σέ ἕνα κλίμα
ἠρεμίας καί ἐμπιστοσύνης, θά ἔχει
φυσιολογική ἀνάπτυξη; Πόσα παιδιά
θά μεγαλώσουν σέ ἕνα περιβάλλον
γεμάτο ἀνασφάλεια; Καί πῶς θά μπο-
ρέσουν νά χαράξουν δρόμο προσω-
πικῆς πορείας καί ὑπεύθυνης ἐπιλο-
γῆς στόκων; Ποιός θά μεριμνήσει,
γιά νά μή βρεθοῦν τά παιδιά αὐτά,
ἀσυνόδευτα καί ἀπροστάτευτα στούς
δρόμους τῶν ναρκωτικῶν ἢ τῆς πι-
κρῆς ἀπογοήτευσης;

Μᾶς εἶπατε, ὅτι «Λύσατε τό πρό-
βλημα», γιατί στό σχετικό Νόμο, πού
εἰσάγετε στό Κοινοβούλιο, ἐμπεριέ-
χεται διάταξη, πού θεσπίζει, τήν ἀ-
νάθεση τῆς γονικῆς ἐπιμέλειας καί
στούς δύο γονεῖς. Ἄραγε, αὐτή ἡ
ἐμπνευσή σας καί ἡ πρωτοτυπία σας,
μπορεῖ νά θεωρηθεῖ ἐξυπνήρηση καί
στερέωση τῆς ψυχολογικῆς καί τῆς
συναισθηματικῆς ἀκεραιότητας τῶν
νέων παιδιῶν μας;

Τό άτυχο παιδί, θά πηγαίνει γιά κάμποσες μέρες στόν «πατέρα» του καί έκεϊ θά συναντάει ένα άλλο, έν-τελώς ξένο περιβάλλον. Μιά καινούργια «μαμά», πού δέν θά τό θέλει καί πού θά φροντίζει νά τό ξεφορτωθεϊ όσο τό δυνατό γρηγορότερα. Θά βρίσκει έκεϊ καί κάποια άλλα παιδιά, πού θά τά ζηλεύει ή θά τά μισεί, αλλά, πού θά είναι υποχρεωμένο νά τά προσφωνεί αδέρφια του. Θά βρίσκει καί ένα «πατέρα», πού θά τό φορτίζει καί θά τό αναστατώνει μέ ένα άτέλειωτο κατηγορητήριο έναν-τίον τής μάνας του καί μέ επίμονες συστάσεις νά ανοίξει τήν καρδιά του καί νά συνδεθεϊ αγαπητικά μέ τά καινούργια αδέρφια του.

Φεύγοντας από τόν πατέρα, θά γυρίζει στη «μάνα» του καί θά βρίσκει έκεϊ τό διαμετρικά αντίθετο σενάριο καί τόν ξένο άντρα, πού θά υποδύεται, ύποκριτικά ή άπλώς τυπικά, τό δεύτερο γονιό. Καί τά ξένα παιδιά, πού θά τό προσφωνούν αδελφό καί θά τό αντιμετώπιζουν ως παρείσακτο.

Κύριε ύπουργέ,

Μήν ανοίγετε τό δρόμο, μέ τέτοια νομοσχέδια, σέ περαιτέρω χαλάρωση τών θεσμών, ή όποία θά όδνησει σύντομα περισσότερα παιδιά στην άνασφάλεια, σέ πολλά καί τραγικά άδιέξοδα, στη βία καί στην παραβατικότητα.

Κοινή διαπίστωση είναι ότι ό υποβιβασμός τών θεσμών, κλιμακώνεται άρνητικά στις σύγχρονες κοινωνίες

μας. Μή συντελέσετε στην περαιτέρω ραγδαία ύποθάμισή τους. Άς βοηθήσουμε όλοι, Κοινωνία, Έκκλησία, καί Πολιτεία, τούς νέους μας νά προχωρούν ένσυνείδητα καί μέ επίγνωση τής ευθύνης τους, στο Γάμο, χωρίς νά έπηρεάζονται καί νά παρσύρονται από τή μαγεία τών πομπών καί πολυδάπανων τελετών, πού δέν έχουν καμμία σχέση μέ τό πραγματικό νόημά του. Αυτό είναι χρέος όλων μας. Καί, ιδιαίτερα του ύπουργού τής Δικαιοσύνης.

Μέ εκτίμηση

Σταύρος Μαυρίδης, ιατρός

Άγγελική Κάρμα -Μαυρίδη, βιολόγος

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

Δεκαπενθήμερο Δελτίο

Έκκλησιαστικής Ένημέρωσης

Κωδικός 2360

Ίδιοκτήτριας - Έκδότριας

ό Μητροπολίτης

Άττικής καί Μεγαρίδος

ΝΙΚΟΛΗΜΟΣ

Διεύθυνση

19011 Αυλών Άττικής

Τυπογραφείο Κωνσταντίνου Σανιδά

Ίωαννίνων 6, Μοσχάτο

ISSN 1790-482X